ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 25.06.2002
COM(2002) 328 τελικό

2002/0132 (COD)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με τους ελέγχους των διασυνοριακών κινήσεων ρευστών διαθεσίμων

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω της τελωνειακής συνεργασίας

(υποβληθέντα από την Επιτροπή)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με τους ελέγχους των διασυνοριακών κινήσεων ρευστών διαθεσίμων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το παρόν έγγραφο περιλαμβάνει την τελική έκθεση της Επιτροπής, η οποία υπεβλήθη κατόπιν σχετικού αιτήματος του Συμβουλίου υπουργών Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων-ECOFIN (Συμβούλιο "JAI-ECOFIN"), το οποίο στη συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2000 αποφάσισε τα εξής: *"Το Συμβούλιο, αναγνωρίζοντας ότι η παρακολούθηση της διασυνοριακής κυκλοφορίας ρευστών διαθεσίμων μπορεί να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα του καθημερινού αγώνα κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, καλεί την Επιτροπή να εξετάσει πριν από την 1η Ιουλίου 2001 το ενδεχόμενο να υποβάλει πρόταση για την αύξηση της συνεκτικότητας και την ενίσχυση των ισχυουσών εθνικών διατάξεων, ώστε να μπορούν τα κράτη μέλη να εφοδιαστούν με σχετικό μηχανισμό, και να οργανωθεί η ανταλλαγή πληροφοριών."*

2. Στο Συμβούλιο "JAI-ECOFIN" της 16ης Οκτωβρίου 2001 η Επιτροπή παρουσίασε μια πρώτη προφορική έκθεση και εκλήθη από το Συμβούλιο να υποβάλει την τελική έκθεση πριν από το τέλος του 2001. Το παρόν έγγραφο αποτελεί την τελική αυτή έκθεση.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ "MONEYPENNY"

3. Το αρχικό αίτημα του Συμβουλίου διατυπώθηκε με βάση την έκθεση για το σχέδιο "Moneypenny".

4. Το σχέδιο "Moneypenny"[1] υπήρξε ένα κοινό σχέδιο το οποίο εφαρμόστηκε από τις τελωνειακές υπηρεσίες των κρατών μελών από το Σεπτέμβριο του 1999 μέχρι το Φεβρουάριο του 2000 και το οποίο αποσκοπούσε, αφενός, στον έλεγχο των διασυνοριακών κινήσεων ρευστών διαθεσίμων άνω των 10.000 ευρώ και, αφετέρου, στην εξακρίβωση του κατά πόσον η έκταση αυτών των κινήσεων αποτελούσε απειλή για την αποτελεσματικότητα των ήδη υφισταμένων ελέγχων κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ("ξέπλυμα χρημάτων"), οι οποίοι εφαρμόζονται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

5. Τα αποτελέσματα του σχεδίου "Moneypenny" έδειξαν, καταρχήν, την έκταση των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων διαμέσου των συνόρων, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν σχέση με πράξεις ξεπλύματος χρημάτων. Πράγματι, το σύνολο των μέσων πληρωμής που καταγράφηκαν στο πλαίσιο του εν λόγω σχεδίου ήταν 1,6 δις ευρώ, εκ των οποίων 1,35 δις ευρώ αντιπροσώπευαν κινήσεις ρευστών διαθεσίμων.

6. Η έκθεση έδειξε επίσης σημαντικές διαφορές όσον αφορά τους ελέγχους που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη.

---

[1] Έγγραφο 9630/2/00 αναθ.2 του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2000.

7. Αν και η έκθεση αποτελεί ένα χρήσιμο σημείο εκκίνησης για να εξακριβωθεί κατά πόσον είναι αναγκαίος ο έλεγχος των ρευστών διαθεσίμων, εντούτοις, θα πρέπει να γίνει προσεκτική χρήση των αριθμητικών της δεδομένων. Πράγματι, ορισμένα κράτη δεν ασκούν κανέναν έλεγχο και, συνεπώς, δεν μπόρεσαν να δώσουν αριθμητικά δεδομένα. Αντίθετα, άλλα κράτη παρείχαν και στοιχεία σχετικά με τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

3. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΔΡΑΣΗΣ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

8. Για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η τροποποιηθείσα οδηγία 91/308/ΕΟΚ [2] ορίζει διατάξεις με σκοπό τον έλεγχο σε κοινοτικό επίπεδο των κινήσεων μετρητών ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των 15.000 ευρώ, εφόσον οι συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

9. Αντίθετα, όσον αφορά τους ελέγχους των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων, αν και ορισμένα κράτη μέλη εφαρμόζουν τέτοιους ελέγχους στα εθνικά τους σύνορα, κανένας έλεγχος δεν προβλέπεται επί των κινήσεων αυτών στο σύνολο των κοινοτικών συνόρων.

10. Αν και στο στάδιο αυτό δεν μπορεί να εκτιμηθεί ποσοτικά η έκταση του ξεπλύματος χρημάτων μέσω των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων, η ποσότητα των ρευστών διαθεσίμων που μεταφέρονται με τον τρόπο αυτό είναι αρκετή ώστε να αποτελεί εν δυνάμει κίνδυνο για τα κοινοτικά και εθνικά συμφέροντα.

11. Η έκθεση "Moneypenny" δεν κάνει διάκριση ανάμεσα στις ενδοκοινοτικές και τις εξωκοινοτικές κινήσεις ρευστών διαθεσίμων. Είναι όμως πολύ πιθανό οι περισσότερες σημαντικές ενδοκοινοτικές κινήσεις να είναι νόμιμες. Αυτό προκύπτει από τον μεγάλο όγκο του νόμιμου εμπορίου που διεξάγεται στην Κοινότητα, εμπορίου το οποίο ενισχύεται από την ευκολία που προσφέρει η ενιαία αγορά για πωλήσεις, πληρωμές, αγορές κ.λπ.. Η εισαγωγή του ευρώ ενισχύει ακόμη περισσότερο την τάση αυτή.

12. Η έκθεση "Moneypenny" έδειξε επίσης ότι οι σημερινοί έλεγχοι κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες χάνουν ένα μέρος της αποτελεσματικότητάς τους εξαιτίας του ετερογενούς χαρακτήρα των ελέγχων που εφαρμόζονται στις διασυνοριακές κινήσεις ρευστών διαθεσίμων. Οι άκρως αποκλίνουσες προσεγγίσεις των κρατών μελών συνεπάγονται ελάχιστη πραγματική προστασία σε κοινοτικό επίπεδο, πράγμα το οποίο έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχουν κενά που μπορούν να εκμεταλλευτούν οι δράστες τέτοιου είδους εγκλημάτων.

13. Μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 θα ενισχυθούν αναπόφευκτα οι έλεγχοι των κινήσεων κεφαλαίων που πραγματοποιούνται μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Έτσι, ενδέχεται να αυξηθεί η χρησιμοποίηση ρευστών διαθεσίμων ως εναλλακτικού μέσου.

---

[2] Οδηγία 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1991 για την πρόληψη της χρησιμοποίησης των χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΕΕ L 166, 28.6.1991, σ. 77), τροποποιηθείσα με την οδηγία 2001/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Δεκεμβρίου 2001 (ΕΕ L 344, 28.12.2001, σ. 76).

14. Η ευρωπαϊκή οικονομική ολοκλήρωση, επιστέγασμα της οποίας υπήρξε η καθιέρωση του ευρώ, επιβάλλει μια διαφορετική θεώρηση της αναγκαιότητας για μια κοινοτική προσέγγιση στο θέμα αυτό. Στο παρελθόν, ο κατακερματισμός του ευρωπαϊκού εδάφους σε συνδυασμό με τη συνύπαρξη διαφορετικών εθνικών νομισμάτων δικαιολογούσε τη λογική της μη ομοιόμορφης εφαρμογής εθνικών ελέγχων. Ωστόσο, με δεδομένη τη σημερινή αλληλοδιείσδυση των οικονομιών των κρατών μελών, η κατάσταση αυτή θα τείνει να περιοριστεί και συγχρόνως δεν θα έχει λόγο ύπαρξης. Πράγματι, οι αυστηροί έλεγχοι σ'ένα δεδομένο κράτος μέλος θα μπορούσαν κάλλιστα να οδηγήσουν σε μετατόπιση των κινήσεων μέσω ενός γειτονικού κράτους μέλους όπου οι έλεγχοι είναι ελάχιστοι ή ανύπαρκτοι. Επιπλέον, ο ετερογενής χαρακτήρας των μηχανισμών ελέγχου τους οποίους διαθέτουν τα κράτη μέλη δημιουργεί προβλήματα στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς. Τα άτομα που ταξιδεύουν στην Ένωση βρίσκονται αντιμέτωπα, ανάλογα με το κράτος μέλος του οποίου τα σύνορα διασχίζουν, με διαφορετικές νομοθεσίες οι οποίες, κατά συνέπεια, είναι δύσκολο να γίνουν κατανοητές. Με τα δεδομένα αυτά, θα ήταν σκόπιμο όχι μόνο να εναρμονιστούν οι δηλώσεις που προβλέπουν οι εθνικές νομοθεσίες - στο συγκεκριμένο τομέα - στα εξωτερικά σύνορα, με την καθιέρωση μιας ενιαίας δήλωσης σε κοινοτικό επίπεδο, αλλά και να εξεταστεί κατά πόσον είναι σκόπιμο να συνεχιστεί η απαίτηση της υποβολής εθνικών δηλώσεων (βλέπε παρακάτω παράγραφο 23).

15. Συνεπώς, η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να συμπληρωθεί η οδηγία κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες με τη θέσπιση ενός μηχανισμού καθιέρωσης ελέγχων επί των σημαντικών ποσών ρευστών διαθεσίμων που διέρχονται από τα εξωτερικά σύνορα της Κοινότητας.

16. Εξάλλου, για να είναι αποτελεσματικοί οι έλεγχοι, είναι αναγκαία η δημιουργία ενός συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών στα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι πραγματοποιούνται ύποπτες κινήσεις κεφαλαίων. Επίσης, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ο συμπληρωματικός χαρακτήρας των μηχανισμών αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής στον τομέα της καταπολέμησης του ξεπλύματος χρημάτων, και ιδίως η ανταλλαγή πολυτομεακών πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, αφενός, και των κρατών μελών και της Επιτροπής, αφετέρου, ανταλλαγή η οποία προβλέπεται στην πρόταση «Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη δημιουργία ενός συστήματος συνεργασίας μεταξύ των αρμοδίων εθνικών αρχών των κρατών μελών για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων από παράνομες δραστηριότητες[3]».

17. Θα ήταν επίσης σκόπιμο να γίνει μια εκτεταμένη ενημερωτική εκστρατεία για να μπορέσουν οι ταξιδιώτες να ενημερωθούν σχετικά με το περιεχόμενο των νομοθετικών ρυθμίσεων και τις υποχρεώσεις τους στο συγκεκριμένο τομέα. Η προσπάθεια αυτή θα είναι πολύ πιο αποτελεσματική, αν οι εν λόγω νομοθετικές ρυθμίσεις έχουν τη μορφή ενός ενιαίου συνόλου κανόνων και δεν παρουσιάζουν τον ετερογενή χαρακτήρα που έχουν σήμερα.

---

[3] Πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής 2001 (δελτίο 2001/98).

4. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΘΕ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

18. Η προφανής σκοπιμότητα μιας τέτοιας προσέγγισης, η οποία έχει ως στόχο τόσο την πρόληψη όσο και την καταστολή, πρέπει να συνάδει με την αναγκαιότητα σεβασμού των αρχών της ενιαίας αγοράς και, ειδικότερα, με την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων.

19. Η ισορροπία ανάμεσα στις απαιτήσεις ελέγχου και στις απαιτήσεις προστασίας της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων επιβάλλει ιδιαίτερη προσοχή όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της οποιασδήποτε πρότασης, τον πιθανό αντίκτυπό της στα ήδη ισχύοντα εθνικά μέτρα και τέλος την ίδια μορφή της.

Κατώτατο όριο της παρέμβασης

20. Η οποιαδήποτε πρόταση θα πρέπει να συμπληρώνει τους ήδη υφιστάμενους ελέγχους που εφαρμόζονται στις μεταφορές χρημάτων μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και με τον τρόπο αυτό να καλύπτει τα κενά που δημιουργούνται από τη σημερινή απουσία ομοιόμορφης κοινοτικής προσέγγισης στο θέμα των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων. Έτσι, μόνο οι σημαντικές κινήσεις ρευστών διαθεσίμων θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο ελέγχου. Το κατώτατο όριο, πάνω από το οποίο θα εφαρμόζεται έλεγχος, πρέπει να είναι το ίδιο με το κατώτατο όριο που ισχύει στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (δηλαδή 15.000 ευρώ). Το όριο αυτό θα πρέπει να είναι αρκετά υψηλό ώστε να αποφεύγονται, αφενός, οι πρόσθετες διοικητικές διατυπώσεις για τους ταξιδιώτες και τις επιχειρήσεις και, αφετέρου, ο δυσανάλογος φόρτος εργασίας για τις τελωνειακές υπηρεσίες. Ωστόσο, υπάρχει ο κίνδυνος συχνών μετακινήσεων ταξιδιωτών που μεταφέρουν ποσά μικρότερα από το καθορισμένο όριο. Η επίλυση του προβλήματος αυτού με τη μείωση του προαναφερθέντος ορίου, ώστε να αποθαρρυνθούν οι μετακινήσεις αυτές, θα δημιουργούσε ενδεχομένως σοβαρές δυσκολίες εφαρμογής σε διοικητικό επίπεδο.

Το πρόβλημα αυτό (γνωστό ως «smurfing») έχει επιλυθεί στην οδηγία για το ξέπλυμα χρημάτων, με την υποχρέωση δήλωσης της επιχείρησης που έχει σχέση με τη συγκεκριμένη ύποπτη χρηματοοικονομική συναλλαγή. Η υποχρέωση αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί στους ταξιδιώτες που μεταφέρουν ρευστά διαθέσιμα. Οι κινήσεις αυτού του είδους μπορούν πάντα να ελέγχονται χάρη στις εξουσίες που διαθέτουν οι τελωνειακές υπηρεσίες για να υποβάλλουν σε έλεγχο τα άτομα και τις αποσκευές τους, ιδίως με τις τεχνικές ανάλυσης κινδύνου για τον εντοπισμό ταξιδιωτών υψηλού κινδύνου. Πάντως, αν η μετέπειτα εμπειρία δείξει ότι η ανάλυση κινδύνου δεν προσέφερε τα κατάλληλα μέσα για την επίλυση του προβλήματος, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο επανεξέτασης και ενίσχυσης του κανονισμού.

Έλεγχοι στα εξωτερικά κοινοτικά σύνορα

21. Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν ελέγχους σε πολλά είδη κινήσεων (ενδοκοινοτικές και εξωκοινοτικές) και με πολλούς τρόπους (για παράδειγμα, δήλωση ή ανάλυση κινδύνου).

22. Σε κοινοτικό επίπεδο, είναι σαφές ότι το οποιοδήποτε σύστημα δεν θα μπορούσε να εφαρμόζει ελέγχους παρά μόνο στα εξωτερικά σύνορα. Ακόμα και αν δεν λάβουμε υπόψη το ασυμβίβαστο με τις αρχές της ενιαίας αγοράς, οι πρακτικές δυσκολίες

εφαρμογής μέσα σε μια Κοινότητα χωρίς εσωτερικά σύνορα (ιδίως στη ζώνη του Σένγκεν και την ευρωζώνη) αποκλείουν την εφαρμογή ελέγχων στα εσωτερικά εθνικά σύνορα.

23. Λαμβανομένης υπόψη της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, δυνάμει της συνθήκης, καθώς και της προτεινόμενης κοινοτικής δράσης για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του αυξημένου κινδύνου λόγω εξωκοινοτικών κινήσεων ρευστών διαθεσίμων, είναι αναγκαίο κάθε εθνικό μέτρο να διατηρεί την εύθραυστη ισορροπία μεταξύ απαιτήσεων ελέγχου και απαιτήσεων ελεύθερης κυκλοφορίας. Ο οποιοσδήποτε περιορισμός, ακόμα και η υποχρέωση δήλωσης, δεν θα πρέπει να οδηγεί σε ελέγχους παρά μόνο εφόσον αυτοί κρίνονται πραγματικά αναγκαίοι.

24. Κανένα κοινοτικό μέτρο δεν θα πρέπει να περιορίζει το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 58, παράγραφος 1, στοιχείο β) της Συνθήκης ΕΚ, το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν ορισμένα μέτρα που έχουν αντίκτυπο στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων. Εντούτοις, στην ενιαία αγορά και στο πλαίσιο της ευρωζώνης, τα μέτρα αυτού του είδους είναι λογικό ότι θα πρέπει να εφαρμόζονται σε άκρως περιορισμένα πλαίσια. Ειδικότερα, κάθε κράτος μέλος, το οποίο έχει καθιερώσει ένα εθνικό σύστημα δηλώσεων, θα πρέπει, λαμβάνοντας υπόψη τη θέσπιση ενιαίας δήλωσης σε κοινοτικό επίπεδο για τους ελέγχους των κινήσεων μετρητών στα εξωτερικά σύνορα, να εξασφαλίσει τη συμβατότητα με το κοινοτικό μέτρο και να εξετάσει κατά πόσο είναι σκόπιμη ή μη η διατήρηση του εθνικού του συστήματος.

25. Επίσης, η γενίκευση των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα θα πρέπει να οδηγήσει στην εξάλειψη των ελέγχων των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων στα εσωτερικά σύνορα. Τα κράτη μέλη που έχουν καθιερώσει τέτοια συστήματα ελέγχου θα πρέπει βεβαίως να εξετάσουν τη σκοπιμότητα διατήρησης των συστημάτων αυτών.

Έλεγχοι της εισροής και εκροής κεφαλαίων

26. Το ξέπλυμα χρημάτων είναι ένα φαινόμενο με πολλές πτυχές. Η εισαγωγή ρευστών διαθεσίμων στην Κοινότητα με σκοπό τη μετατροπή τους σε άλλο νόμισμα θεωρείται γενικά ως το κλασικό παράδειγμα του ξεπλύματος χρημάτων. Συνεπώς, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι οι έλεγχοι θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στις πράξεις αυτού του είδους.

27. Η πραγματικότητα είναι κάπως διαφορετική. Η εμπειρία των κρατών μελών που εφαρμόζουν ελέγχους δείχνει ότι οι έλεγχοι κατά την έξοδο είναι συχνά πιο σημαντικοί από τους ελέγχους που εφαρμόζονται κατά την είσοδο. Έτσι, η Κοινότητα - καθαρός εισαγωγέας ναρκωτικών - αποτελεί εξαγωγέα ρευστών διαθεσίμων τόσο για την επιστροφή των κερδών από την πώληση όσο και για τη χρηματοδότηση της αποστολής άλλων ναρκωτικών. Σε ορισμένα κράτη μέλη το φαινόμενο αυτό εμφανίζεται επίσης συχνά στα προϊόντα υψηλής φορολογίας, όπως το αλκοόλ και ο καπνός.

28. Η ανάγκη καταπολέμησης της τρομοκρατίας καθιστά ακόμα πιο επιτακτική την ανάγκη ύπαρξης ελέγχων στις κινήσεις ρευστών διαθεσίμων κατά την έξοδο από την επικράτεια. Κεφάλαια που συνδέονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας μπορούν να εισέρχονται ή να εξέρχονται από την Κοινότητα. Με την έναρξη ισχύος άλλων αντιτρομοκρατικών μέτρων, και κυρίως της δέσμευσης των στοιχείων

ενεργητικού, οι τρομοκρατικές ομάδες θα προσφύγουν σε άλλες μορφές χρηματοδότησης και θα προσπαθήσουν να αποφύγουν τους κινδύνους που συνδέονται με τις τραπεζικές συναλλαγές. Οι τρομοκρατικές οργανώσεις που χρηματοδοτούν τις δραστηριότητές τους χάρη στα ναρκωτικά (ή στο λαθρεμπόριο προϊόντων υψηλής φορολογίας ή στα παραποιημένα προϊόντα) θα επιδιώξουν πιθανότατα να αντισταθμίσουν την απώλεια ορισμένων ποσών χάρη στα κέρδη που θα προέλθουν από νέες συναλλαγές.

29. Συνεπώς, οποιοδήποτε μέτρο εισαγωγής ελέγχων σε κοινοτικό επίπεδο θα πρέπει να καλύπτει τις κινήσεις ρευστών διαθεσίμων τόσο κατά την είσοδο όσο και κατά την έξοδο από την Κοινότητα. Κανένα μέτρο δεν θα πρέπει να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη στη διατήρηση των ενδοκοινοτικών ελέγχων.

5. ΕΛΕΓΧΟΙ

30. Η θέσπιση ενός συστήματος ελέγχου θα επιτρέψει την παρακολούθηση των σημαντικών κινήσεων ρευστών διαθεσίμων, τα οποία είτε εισέρχονται στην Κοινότητα είτε εξέρχονται από αυτήν, χωρίς να ενοχλεί υπερβολικά τον πολίτη ούτε να επιβαρύνει χωρίς λόγο τις αρμόδιες υπηρεσίες.

31. Τα κράτη μέλη που ασκούν ελέγχους έχουν ακολουθήσει διάφορες προσεγγίσεις. Οι προσεγγίσεις αυτές ποικίλλουν από το σύστημα που βασίζεται στην επίσημη δήλωση ως συμπλήρωμα των πληροφοριών μέχρι τις προσεγγίσεις που βασίζονται σχεδόν εξ ολοκλήρου στη χρησιμοποίηση των πληροφοριών. Ορισμένα κράτη μέλη απαιτούν γραπτή δήλωση ενώ άλλα επιβάλλουν την υποχρέωση δήλωσης όταν τα τελωνεία ζητούν πληροφορίες. Τέλος, άλλα κράτη μέλη δεν προβλέπουν καμία δήλωση. Οι νομοθετικές αυτές ρυθμίσεις, λόγω της μεγάλης ποικιλίας τους, δύσκολα γίνονται κατανοητές από τους ταξιδιώτες. Επίσης, για τον ίδιο λόγο, θα είναι δύσκολο μετά την έναρξη ισχύος του κοινοτικού κειμένου να διατηρηθούν οι ρυθμίσεις αυτές ως έχουν και να εφαρμόζονται παράλληλα οι δύο κατηγορίες κειμένων. Πράγματι, αυτή η συσσώρευση κανόνων θέτει σημαντικά πρακτικά προβλήματα, ιδίως, στην περίπτωση ενός τουρίστα ο οποίος, προερχόμενος από ένα τρίτο κράτος, θα επιθυμούσε να επισκεφθεί πολλά κράτη μέλη κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του. Επίσης, όπως αναφέρεται *παραπάνω* (παράγραφος 14), με την καθιέρωση του ευρώ δεν δικαιολογούνται πλέον τα διάφορα επίπεδα ελέγχου. Συνεπώς, από την άποψη της εσωτερικής αγοράς και της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, η λογική επιβάλλει ένα σύστημα ενιαίας δήλωσης στα εξωτερικά σύνορα, σύστημα το οποίο θα αντικαταστήσει, σύμφωνα με το άρθρο 58 της συνθήκης ΕΚ, την ποικιλία και την ανομοιογένεια των σημερινών εθνικών προσεγγίσεων. Ως εκ τούτου, το κοινοτικό μέσο θα καταστήσει περιττές τις εθνικές διαδικασίες δήλωσης, όσον αφορά τις εξωκοινοτικές και ενδοκοινοτικές συναλλαγές (βλέπε παραπάνω παράγραφο 23).

Σύστημα βασιζόμενο στη δήλωση

32. Τα κράτη μέλη που διαθέτουν ένα σύστημα βασιζόμενο στη δήλωση θεωρούν ότι η υποχρέωση δήλωσης προσφέρει περισσότερη σαφήνεια, μεγαλύτερη ασφάλεια και περισσότερες νομικές πληροφορίες που είναι χρήσιμες στη διαχείριση των κινδύνων.

33. Τα κράτη μέλη που δεν διαθέτουν σύστημα βασιζόμενο στη δήλωση θεωρούν ότι υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας μεγάλου όγκου εγγράφων και απορρόφησης

τελωνειακών πόρων τη στιγμή που οι πληροφορίες που λαμβάνονται με τον τρόπο αυτό προέρχονται σχεδόν αποκλειστικά από έντιμους ταξιδιώτες (και όχι από τους δράστες οικονομικών εγκλημάτων, οι οποίοι αποτελούν και τον κύριο στόχο). Οι υποστηρικτές του συγκεκριμένου συστήματος προβάλλουν το επιχείρημα ότι δεν πρέπει να υποτιμάται ο αποτρεπτικός χαρακτήρας του καθώς και ότι οι απαιτούμενοι πόροι είναι στην πράξη σχετικά περιορισμένοι σε σχέση με τα αποτελέσματα και τα πλεονεκτήματα που το σύστημα προσφέρει. Αυτό ισχύει κυρίως εφόσον το κατώτατο όριο δήλωσης καθοριστεί στο υψηλό επίπεδο των 15.000 ευρώ.

34. Σε κοινοτικό επίπεδο, τα πράγματα γίνονται ακόμα πιο περίπλοκα. Λόγω του αποκλίνοντος χαρακτήρα των διαφόρων εφαρμοζόμενων προσεγγίσεων και λόγω της πολύ περιορισμένης εμπειρίας που έχουν ορισμένα κράτη μέλη στον τομέα των ελέγχων των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων, οποιοδήποτε σύστημα εφαρμοστεί θα πρέπει να είναι σαφέστατο και να επιτρέπει την ομοιόμορφη εφαρμογή του σε όλη την Κοινότητα.

35. Ένα σύστημα βασιζόμενο αποκλειστικά στις πληροφορίες θα ήταν δύσκολο να ενταχθεί μέσα σ' ένα νομικό κείμενο ενώ δεν θα παρείχε εγγυήσεις για μια ενιαία προσέγγιση.

36. Για λόγους σαφήνειας, η πλέον κατάλληλη μέθοδος για τη θέσπιση ενιαίων ελέγχων φαίνεται να είναι η ενιαία προσέγγιση που παρέχει ισότιμη προειδοποίηση προς τους ταξιδιώτες και τη γενική υποχρέωση δήλωσης με ένα κοινό κατώτατο όριο και με ένα κοινό, απλό έντυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλα τα κράτη μέλη. Δεδομένου ότι η λογική επιβάλλει να εξαχθούν συμπεράσματα απ' αυτή την προσπάθεια εναρμόνισης σε κοινοτικό επίπεδο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν κατά πόσον είναι αναγκαίο να συνεχίζουν να επιβάλλουν στους ταξιδιώτες την υποχρέωση δήλωσης σε εθνικό επίπεδο για τις εξωκοινοτικές και ενδοκοινοτικές κινήσεις ρευστών διαθεσίμων.

Έλεγχος από τα τελωνεία

37. Κάθε σύστημα που θεσπίζεται σε κοινοτικό επίπεδο θα πρέπει να εξασφαλίζει εξουσίες εφαρμογής αποτελεσματικών ελέγχων σε όλες τις υπηρεσίες ελέγχου των κρατών μελών στα οποία επί του παρόντος οι κινήσεις αυτές δεν υπόκεινται σε έλεγχο δυνάμει της εθνικής τους νομοθεσίας.

38. Αυτό συνεπάγεται όχι μόνο εξουσία διαχείρισης και ελέγχου του συστήματος δήλωσης αλλά και εξουσία επιβολής κυρώσεων ανάλογα με τη διαπραχθείσα παράβαση. Ιδιαίτερα σημαντική θεωρείται η δυνατότητα παρακράτησης των ρευστών διαθεσίμων για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα, κυρίως για τη συγκέντρωση πληροφοριών σε περίπτωση που υπάρχουν υπόνοιες (ιδίως αν τα ρευστά διαθέσιμα προορίζονται να εξέλθουν από την επικράτεια).

39. Ωστόσο, η πρόταση θα πρέπει να σέβεται την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, ενώ κάθε μέτρο που θεσπίζεται στη συνέχεια θα πρέπει να αφορά αποκλειστικά τις ύποπτες κινήσεις κεφαλαίων. Έτσι, το σύστημα έχει σχεδιαστεί για να εντοπίζει τις ύποπτες κινήσεις κεφαλαίων και να επιτρέπει την αντιμετώπισή τους στο πλαίσιο της νομοθεσίας, κοινοτικής ή εθνικής, η οποία ισχύει ειδικά για τα εν λόγω ζητήματα ή παραβάσεις.

40. Είναι λογικό τα σημεία υποβολής των εν λόγω δηλώσεων να είναι τα τελωνεία. Οι υπηρεσίες τους βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα ενώ η διεκπεραίωση των δηλώσεων αποτελεί το κύριο έργο τους. Η λύση αυτή θα ήταν η πλέον πρακτική για τον πολίτη και θα είχε ως αποτέλεσμα την εξοικονόμηση πόρων για τα κράτη μέλη. Τα τελωνεία διαθέτουν όχι μόνο την απαιτούμενη εμπειρία για την ανταλλαγή αυτού του είδους των πληροφοριών αλλά και τις κατάλληλες διαδικασίες για την εξασφάλιση της ασφαλούς και ταχείας ανταλλαγής τους.

41. Όπου αυτό είναι δυνατό, η ανταλλαγή πληροφοριών θα πρέπει να γίνεται με τη χρήση των ήδη υπαρχόντων συστημάτων και νομικών διατάξεων. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθεί όχι μόνο η ανάγκη θέσπισης νέας νομοθεσίας και θα διατηρηθούν στο ελάχιστο οι διατυπώσεις και το διοικητικό κόστος, αλλά συγχρόνως θα εξασφαλιστεί υψηλός βαθμός ασφάλειας. Το επιχείρημα αυτό ευνοεί την προσφυγή στα σημερινά συστήματα αμοιβαίας τελωνειακής συνδρομής και στο νομικό τους πλαίσιο.

42. Οι σχετικές πληροφορίες που θα συγκεντρώνονται από τα τελωνεία θα μπορούν να διαβιβάζονται, αφενός, στο εθνικό όργανο δημοσιονομικού ελέγχου το αρμόδιο για το ξέπλυμα χρημάτων και, αφετέρου, στο τελωνείο του κράτους μέλους που συνδέεται με τις ύποπτες κινήσεις. Η διαβίβαση των σχετικών πληροφοριών στην Επιτροπή θα συμβάλει επίσης στο να περιοριστούν οι κίνδυνοι που απειλούν τα οικονομικά συμφέροντα της Κοινότητας.

43. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί επίσης στη χρησιμότητα της ανταλλαγής πληροφοριών με τρίτες χώρες σε σοβαρές περιπτώσεις και ιδίως στις περιπτώσεις όπου μπορεί να διαπιστωθούν πράξεις τρομοκρατικού χαρακτήρα. Στον τομέα αυτόν θα μπορούσαν να θεσπιστούν ειδικές διοικητικές διατάξεις από κοινού με τους κυριότερους κοινοτικούς εταίρους.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

44. Μέσα σ'ένα γενικό κλίμα που χαρακτηρίζεται από όλο και μεγαλύτερη ανησυχία για το ξέπλυμα χρημάτων και ειδικότερα για το ρόλο που αυτό παίζει στη χρηματοδότηση της διεθνούς εγκληματικότητας και τρομοκρατίας, θα ήταν σκόπιμη η υιοθέτηση μιας κοινοτικής προσέγγισης σχετικά με τους ελέγχους των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων.

45. Λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων επιπέδων εμπειρίας των κρατών μελών, η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να ενισχυθεί με την ανταλλαγή των εμπειριών τους, των πληροφοριών και των τεχνικών διαχείρισης κινδύνου που χρησιμοποιούνται στο συγκεκριμένο τομέα.

46. Οποιοδήποτε σύστημα εφαρμοστεί θα πρέπει να αξιολογηθεί σε μια καθορισμένη ημερομηνία ούτως ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητά του.

47. Προς το σκοπό αυτό, η Επιτροπή διαβιβάζει προς το Συμβούλιο σχετική πρόταση κανονισμού.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Γενικά

Η Ομάδα Τελωνειακής Συνεργασίας του Συμβουλίου συμφώνησε το Μάρτιο του 1999 να εκπονήσει ένα κοινό σχέδιο τελωνειακής επιτήρησης με σκοπό τον εντοπισμό των διασυνοριακών ροών ρευστών διαθεσίμων και τη συγκέντρωση στατιστικών δεδομένων τα οποία μέχρι τότε ήταν ανεπαρκή στο συγκεκριμένο τομέα. Το σχέδιο "Moneypenny", στο οποίο συμμετείχαν όλα τα κράτη μέλη, εφαρμόστηκε από την 1η Σεπτεμβρίου 1999 μέχρι τις 29 Φεβρουαρίου 2000.

Χάρη στο σχέδιο αυτό εντοπίστηκε ένας σημαντικός αριθμός διασυνοριακών κινήσεων μετρητών καθώς και άλλων ρευστών στοιχείων ενεργητικού. Οι κινήσεις αυτές, που συνδέονται με το οργανωμένο έγκλημα, ήταν ιδιαίτερα σημαντικές στα κράτη μέλη που διαθέτουν νομοθεσία σχετικά με τον έλεγχο της ροής ρευστών διαθεσίμων. Η έκθεση "Moneypenny" κατέληγε στο συμπέρασμα ότι θα ήταν σκόπιμο για την Ένωση να καλύψει ορισμένα νομοθετικά κενά και να καλέσει τα κράτη μέλη τα οποία δεν διέθεταν την κατάλληλη νομοθεσία να προβούν στη θέσπισή της με σκοπό την αποτελεσματική και συντονισμένη καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος.

Το Συμβούλιο "Jumbo" της 17ης Οκτωβρίου 2000 κάλεσε την Επιτροπή να εξετάσει κατά πόσον ένα κοινοτικό μέσο θέσπισης πιο γενικευμένων τελωνειακών ελέγχων της ροής ρευστών διαθεσίμων καθώς και η ανταλλαγή πληροφοριών, τόσο μεταξύ κρατών μελών όσο και μεταξύ κρατών μελών και Επιτροπής, μπορούν πράγματι να ενισχύσουν σε επίπεδο Ένωσης την αποτελεσματικότητα της καθημερινής καταπολέμησης του ξεπλύματος χρημάτων.

Στη συνέχεια του τελευταίου Συμβουλίου "Jumbo" της 16ης Οκτωβρίου 2001, η Επιτροπή προέβη στην κατάρτιση μιας αναλυτικής έκθεσης. Το έγγραφο αυτό εξετάζει κατά πόσον, και υπό ποιες προϋποθέσεις, η εφαρμογή ελέγχου σε κοινοτικό επίπεδο είναι δυνατή και σκόπιμη στο συγκεκριμένο τομέα. Τα συμπεράσματά του δείχνουν ότι ένας τέτοιος έλεγχος θα μπορούσε να συμπληρώσει δεόντως τη νομοθεσία που διαθέτει σήμερα η Ένωση σχετικά με την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρημάτων. Κατωτέρω παρατίθενται τα κυριότερα στοιχεία της έκθεσης αυτής.

1.2 Η σκοπιμότητα μιας κοινοτικής πολιτικής

Για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρημάτων, η τροποποιηθείσα οδηγία 91/308/ΕΟΚ[1] περιλαμβάνει διατάξεις με σκοπό τον έλεγχο, σε κοινοτικό επίπεδο, των κινήσεων μετρητών για ποσά ίσα ή μεγαλύτερα των 15.000 ευρώ, εφόσον οι σχετικές συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Ενώ ορισμένα κράτη μέλη έχουν καθιερώσει ελέγχους επί των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων στα εθνικά τους σύνορα, άλλα δεν εφαρμόζουν κανένα τέτοιον έλεγχο. Η ποσότητα όμως

---

[1] Οδηγία 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1991, για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, ΕΕ L 166, 28.6.1991, σ. 77, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2001/97/ΕΚ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 344, 28.12.2001, σ. 76).

ρευστών διαθεσίμων η οποία μεταφέρεται με τον τρόπο αυτό είναι αρκετή για να αποτελεί εν δυνάμει κίνδυνο για τα κοινοτικά και εθνικά συμφέροντα. Η έκθεση "Moneypenny" έδειξε ότι οι σημερινοί έλεγχοι κατά του ξεπλύματος χρημάτων έχαναν ένα μέρος της αποτελεσματικότητάς τους λόγω του ετερογενούς χαρακτήρα των ελέγχων επί των διασυνοριακών κινήσεων ρευστών διαθεσίμων. Συνεπώς, οι άκρως αποκλίνουσες προσεγγίσεις των κρατών μελών συνεπάγονται ελάχιστη πραγματική προστασία σε κοινοτικό επίπεδο. Μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, θα ενισχυθούν αναπόφευκτα οι έλεγχοι των κινήσεων κεφαλαίων, οι οποίες πραγματοποιούνται μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, ενώ είναι πιθανό ότι θα αυξηθεί η χρησιμοποίηση των ρευστών διαθεσίμων ως εναλλακτικού μέσου.

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να συμπληρωθεί η οδηγία κατά του ξεπλύματος χρημάτων με τη θέσπιση ενός μηχανισμού καθιέρωσης ελέγχων επί των σημαντικών ποσών ρευστών διαθεσίμων που διέρχονται από τα εξωτερικά σύνορα της Κοινότητας. Εξάλλου, για να είναι αποτελεσματικοί οι έλεγχοι, φαίνεται επιπλέον αναγκαία η δημιουργία ενός συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, στα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι πραγματοποιούνται ύποπτες κινήσεις κεφαλαίων, και της Επιτροπής.

1.3 Επιχειρησιακοί στόχοι της καταπολέμησης του ξεπλύματος χρημάτων

Η προφανής σκοπιμότητα μιας τέτοιας προσέγγισης, η οποία έχει ως στόχο τόσο την πρόληψη όσο και την καταστολή, πρέπει να συνάδει με την αναγκαιότητα σεβασμού των αρχών της ενιαίας αγοράς και, ειδικότερα, με την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων.

1.3.1. Η πρόταση πρέπει να αποσκοπεί στη συμπλήρωση των ήδη υφισταμένων ελέγχων, οι οποίοι εφαρμόζονται στις μεταφορές χρημάτων μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, ούτως ώστε να καλύψει τα κενά που οφείλονται στη σημερινή απουσία ομοιόμορφης κοινοτικής προσέγγισης στο θέμα των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων. Έτσι, μόνο οι σημαντικές κινήσεις ρευστών διαθεσίμων θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο ελέγχου. Το κατώτατο όριο, πάνω από το οποίο θα εφαρμόζεται ο έλεγχος, πρέπει να είναι το ίδιο με το κατώτατο όριο που ισχύει στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (δηλαδή 15.000 ευρώ).

1.3.2. Η καθιέρωση ενός συστήματος ελέγχου θα επιτρέψει την παρακολούθηση των σημαντικών κινήσεων ρευστών διαθεσίμων τα οποία εισέρχονται ή εξέρχονται από την Κοινότητα, χωρίς να ενοχλεί υπερβολικά τον πολίτη ούτε να επιβαρύνει χωρίς λόγο τις αντίστοιχες υπηρεσίες. Τα κράτη μέλη που ασκούν ελέγχους ακολουθούν ποικίλες προσεγγίσεις: από το σύστημα που βασίζεται στην επίσημη δήλωση ως συμπλήρωμα των πληροφοριών μέχρι τις προσεγγίσεις που βασίζονται σχεδόν εξ ολοκλήρου στη χρησιμοποίηση των πληροφοριών. Ορισμένα κράτη μέλη απαιτούν γραπτή δήλωση ενώ άλλα επιβάλλουν την υποχρέωση δήλωσης εφόσον τα τελωνεία ζητούν πληροφορίες. Τέλος, άλλα κράτη μέλη δεν προβλέπουν καμία δήλωση.

Τα κράτη μέλη των οποίων το σύστημα βασίζεται στη δήλωση θεωρούν ότι η υποχρέωση δήλωσης προσφέρει μεγαλύτερη σαφήνεια, καλύτερη ασφάλεια και περισσότερες νομικές πληροφορίες που είναι χρήσιμες στη διαχείριση των κινδύνων.

Τα κράτη μέλη, τα οποία συχνά τάσσονται υπέρ της ανάλυσης του κινδύνου και τα οποία δεν διαθέτουν σύστημα βασιζόμενο στη δήλωση, θεωρούν ότι υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας μεγάλου όγκου εγγράφων και απορρόφησης τελωνειακών πόρων τη στιγμή που οι πληροφορίες που λαμβάνονται με τον τρόπο αυτό

προέρχονται σχεδόν αποκλειστικά από έντιμους ταξιδιώτες (και όχι από τους δράστες τέτοιων εγκλημάτων, οι οποίοι αποτελούν και τον κύριο στόχο). Οι υποστηρικτές του συγκεκριμένου συστήματος προβάλλουν το επιχείρημα ότι δεν πρέπει να υποτιμάται ο αποτρεπτικός χαρακτήρας του καθώς και ότι οι απαιτούμενοι πόροι είναι σχετικά περιορισμένοι σε σχέση με τα αποτελέσματα και τα πλεονεκτήματα που το σύστημα προσφέρει, ιδίως αν το κατώτατο όριο είναι υψηλό.

Σε κοινοτικό επίπεδο, λόγω του αποκλίνοντος χαρακτήρα των διαφόρων εφαρμοζόμενων προσεγγίσεων και λόγω της περιορισμένης εμπειρίας που έχουν ορισμένα κράτη μέλη στον τομέα των ελέγχων των κινήσεων των ρευστών διαθεσίμων, ένα κοινό σύστημα πρέπει να αποσκοπεί στην επίτευξη δύο κυρίως στόχων: αφενός, της σαφήνειας και, αφετέρου, της ομοιόμορφης εφαρμογής σε όλη την Κοινότητα. Αντίθετα, ένα σύστημα που βασίζεται αποκλειστικά στις πληροφορίες, επιτρέποντας την εφαρμογή διαφορετικών πρακτικών στις διάφορες τελωνειακές υπηρεσίες, θα παρείχε ελάχιστες εγγυήσεις για μια ομοιόμορφη προσέγγιση.

Για λόγους σαφήνειας, η πλέον κατάλληλη μέθοδος για τη θέσπιση ενιαίων ελέγχων φαίνεται να είναι η ομοιόμορφη προσέγγιση η οποία προβλέπει την ισότιμη προειδοποίηση προς τους ταξιδιώτες και τη γενική υποχρέωση δήλωσης με κατώτατο όριο και με ένα κοινό και σαφέστατο έντυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλα τα κράτη μέλη.

1.3.3. Μέχρι σήμερα τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν ελέγχους στα εθνικά τους σύνορα, επικαλούνται το άρθρο 58 της συνθήκης ΕΚ. Ωστόσο, η ομοιόμορφη προστασία των εξωτερικών συνόρων της Κοινότητας σε συνδυασμό με την ενίσχυση των κοινοτικών μέσων καταπολέμησης του ξεπλύματος χρημάτων, θα καταστήσει αναπόφευκτα τους ελέγχους αυτούς μη νόμιμους ή, έστω, δευτερεύουσας σημασίας. Εξάλλου, οι έλεγχοι αυτοί δύσκολα συμβιβάζονται με το πνεύμα και τις ίδιες τις αρχές της εσωτερικής αγοράς, ιδίως από τη στιγμή της καθιέρωσης του ενιαίου νομίσματος.

1.4. Ρόλος των τελωνείων

Οποιοδήποτε σύστημα θεσπιστεί σε κοινοτικό επίπεδο πρέπει να εξασφαλίζει σε όλες τις υπηρεσίες ελέγχου των κρατών μελών, τα οποία δεν εφαρμόζουν σήμερα ελέγχους επί των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων δυνάμει της εθνικής τους νομοθεσίας, την εξουσία για την εφαρμογή αποτελεσματικών ελέγχων.

Αυτό συνεπάγεται όχι μόνο εξουσίες διαχείρισης και ελέγχου των συστήματος δηλώσεων αλλά και εφαρμογή κυρώσεων ανάλογα με τη διαπραχθείσα παράβαση. Ιδιαίτερα σημαντική θεωρείται η δυνατότητα παρακράτησης των ρευστών διαθεσίμων για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα, κυρίως για τη συγκέντρωση πληροφοριών σε περίπτωση που υπάρχουν υπόνοιες (ιδίως αν οι χρηματοδοτικές ροές προορίζονται για τρίτες χώρες).

Ωστόσο, η πρόταση θα πρέπει να σέβεται την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, ενώ κάθε μέτρο που θεσπίζεται στη συνέχεια θα πρέπει να αφορά αποκλειστικά τις ύποπτες κινήσεις κεφαλαίων. Έτσι, το σύστημα έχει σχεδιαστεί για να εντοπίζει τις ύποπτες κινήσεις κεφαλαίων και να επιτρέπει την αντιμετώπισή τους στο πλαίσιο της νομοθεσίας, κοινοτικής ή εθνικής, η οποία ισχύει ειδικά για τα εν λόγω ζητήματα ή παραβάσεις.

Συνεπώς, είναι λογικό τα σημεία υποβολής των δηλώσεων αυτών να είναι τα τελωνεία. Οι υπηρεσίες τους είναι ήδη εγκατεστημένες στα εξωτερικά σύνορα ενώ η διεκπεραίωση των δηλώσεων αποτελεί το κύριο έργο τους. Μεταξύ των αρμοδιοτήτων τους συγκαταλέγεται ο έλεγχος των αντικειμένων αξίας (χρυσός, διαμάντια κ.λπ.), τα οποία ενδέχεται να υποκαταστήσουν τα ρευστά διαθέσιμα. Η προσφυγή στο τελωνείο αποτελεί την πλέον πρακτική λύση για τον πολίτη και περιορίζει την απορρόφηση των πόρων των κρατών μελών. Τα τελωνεία διαθέτουν όχι μόνο την εμπειρία που απαιτείται για την ανταλλαγή αυτού του είδους των πληροφοριών αλλά και τις διαδικασίες που είναι αναγκαίες για την εξασφάλιση μιας ασφαλούς και ταχείας ανταλλαγής. Οι σχετικές πληροφορίες που συγκεντρώνονται από τα τελωνεία θα πρέπει, ενδεχομένως, να διαβιβάζονται στο εθνικό όργανο δημοσιονομικού ελέγχου το αρμόδιο για το ξέπλυμα χρημάτων. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει επίσης να δοθεί στην ανταλλαγή πληροφοριών με τρίτες χώρες σε σοβαρές περιπτώσεις και ιδίως στις περιπτώσεις στις οποίες διαπιστώνονται διασυνδέσεις με την τρομοκρατία. Στο συγκεκριμένο τομέα θα μπορούσαν να θεσπιστούν ειδικές διατάξεις από κοινού με τους κυριότερους κοινοτικούς εταίρους.

2. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Το άρθρο 1 εισάγει την αρχή της υποχρέωσης δήλωσης, τόσο κατά την είσοδο όσο και κατά την έξοδο από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, και ορίζει το πεδίο εφαρμογής της. Αναφέρει ότι υπόκεινται σε υποχρέωση δήλωσης μόνο οι κινήσεις ρευστών διαθεσίμων ποσού ίσου ή μεγαλύτερου των 15.000 ευρώ.

Το κείμενο ορίζει επίσης το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της. Το πεδίο αυτό αντιστοιχεί κατά κύριο λόγο στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας. Για την εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας με την οδηγία 91/308/ΕΟΚ, προβλέπονται και ειδικές διατάξεις για τα τμήματα του τελωνειακού εδάφους στα οποία δεν εφαρμόζεται η εν λόγω οδηγία. Είτε πρόκειται για τα τμήματα αυτά είτε για το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, οι κινήσεις ρευστών διαθεσίμων συνεπάγονται καταρχήν την υποχρέωση δήλωσης. Η υποχρέωση αυτή ισχύει τόσο κατά την είσοδο όσο και κατά την έξοδο. Με τα δεδομένα αυτά, το τελωνείο αποτελεί την πλέον ενδεδειγμένη υπηρεσία, τόσο από γεωγραφική όσο και από λειτουργική άποψη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση της υποχρέωσης αυτής.

Επιπλέον, καθορίζεται η μορφή της υποχρέωσης δήλωσης, και τούτο επί ποινή ακυρότητας. Επιβάλλοντας τη χρησιμοποίηση ενός ενιαίου εντύπου, οι τελωνειακές υπηρεσίες θα επιτύχουν μια καλύτερη συνέργεια και μια ευκολότερη ανταλλαγή πληροφοριών.

Τέλος, προς αποφυγή κάθε αμφιβολίας, διευκρινίζεται ότι η δήλωση, αν και μπορεί να υποβληθεί κατά τη στιγμή της διέλευσης των συνόρων, δεν μπορεί να υποβληθεί εκ των υστέρων. Η απόφαση αυτή είναι αναγκαία για την αποτελεσματικότητα του ελέγχου.

Η υποχρέωση δήλωσης επιβάλλεται σε κάθε πρόσωπο που μεταφέρει το συγκεκριμένο ποσό ανεξαρτήτως του αν το πρόσωπο αυτό είναι κάτοχος του ποσού ή όχι.

Το άρθρο 2 περιλαμβάνει τους ορισμούς που είναι αναγκαίοι για την ομοιόμορφη ερμηνεία του κανονισμού. Μεταξύ των ορισμών αυτών, ο ορισμός των «αρμοδίων αρχών» έχει σκοπό να συμπεριλάβει τις τελωνειακές υπηρεσίες τις οποίες αφορά κατά κύριο λόγο, αλλά και τις υπηρεσίες οι οποίες, αν και μη τελωνειακές (αστυνομία, κ.λπ.), συμβάλλουν, ανάλογα με την αποστολή τους, στην εφαρμογή του κανονισμού και συνεπώς στην παραλαβή και τον έλεγχο των εν λόγω δηλώσεων. Όσον αφορά τον ορισμό των ρευστών διαθεσίμων, αποσκοπεί στο να συμπεριλάβει το σύνολο των ανταλλάξιμων στοιχείων ενεργητικού.

Το άρθρο 3 προβλέπει τις διατάξεις που εφαρμόζονται όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών. Καθορίζει την αρχή της διαβίβασης de plano jure (αυτοδικαίως) των πληροφοριών που συγκεντρώνονται κατά τον έλεγχο. Σε κάθε περίπτωση, στις πληροφορίες αυτές έχουν πρόσβαση, αφενός, οι τελωνειακές υπηρεσίες των κρατών μελών (κράτος μέλος διαμονής και κράτος μέλος καταγωγής και προορισμού, ανάλογα με την περίπτωση) και, αφετέρου, οι αρχές οι αρμόδιες για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρημάτων στα ίδια κράτη. Όταν οι πράξεις νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες φαίνεται να αφορούν προϊόν απάτης ή οποιασδήποτε άλλης παράνομης δραστηριότητας που θίγει τα οικονομικά συμφέροντα της Κοινότητας, οι σχετικές πληροφορίες διαβιβάζονται στην Επιτροπή.

Το άρθρο 4 εξασφαλίζει στους υπαλλήλους των τελωνειακών υπηρεσιών τις εξουσίες που απαιτούνται για την αποτελεσματική εφαρμογή του ελέγχου.

Το άρθρο 5 συμπληρώνει τις εξουσίες αυτές προβλέποντας την επιβολή κυρώσεων. Στο άρθρο αυτό αναφέρονται μόνο οι κυρώσεις λόγω μη δήλωσης, ενώ δεν αναφέρονται οι κυρώσεις λόγω πράξεων ξεπλύματος χρημάτων οι οποίες ενδεχομένως αποκαλύπτονται κατά τον τελωνειακό έλεγχο στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου κανονισμού. Οι πράξεις αυτού του είδους υπόκεινται σε ειδικό νομικό καθεστώς το οποίο διαχωρίζεται σαφώς από το κοινοτικό τελωνειακό δίκαιο. Στο νομικό αυτό καθεστώς περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, οι κυρώσεις οι οποίες ήδη προβλέπονται στην κοινοτική νομοθεσία[2], καθώς και στην υπό εκπόνηση νομοθεσία στο συγκεκριμένο τομέα (π.χ. το σχέδιο κανονισμού που αποσκοπεί στην καθιέρωση διοικητικών μέτρων και κυρώσεων στον τομέα των άμεσων δαπανών[3]).

Παρατηρούμε ότι το κείμενο αυτό θέτει όριο όσον αφορά το ύψος των κυρώσεων. Η απουσία ορίου θα επέτρεπε στα κράτη μέλη να επιβάλλουν τόσο υψηλά πρόστιμα ώστε αυτά να αποτελούν κατάφωρη παραβίαση, ακόμα και αναίρεση, της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων.

Το άρθρο 6 ρυθμίζει την ιδιαίτερη περίπτωση των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων που συνδέονται με την τρομοκρατία. Η προβλεπόμενη διάταξη επιτρέπει τη διαβίβαση σε τρίτες χώρες, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, των πληροφοριών που συγκεντρώνονται χάρη στη δήλωση που αναφέρεται στο άρθρο 1.

---

2 Βλέπε κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ΕΕ L 312, 23.12.1995, σ. 1.

3 Βλέπε πρόγραμμα δράσης 2001-2003 σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας και την καταπολέμηση της απάτης: στόχος 1.2.2 (COM(2001) 254 τελικό).

2002/0132 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω της τελωνειακής συνεργασίας

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 135,

την πρόταση της Επιτροπής[1],

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής[2],

αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 251 της συνθήκης[3],

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ("ξέπλυμα χρημάτων") μέσω διασυνοριακών κινήσεων μετρητών αποτελεί απειλή για την ασφάλεια και τα οικονομικά συμφέροντα των κρατών μελών και της Κοινότητας. Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά από τις τελωνειακές υπηρεσίες. Πράγματι, οι υπηρεσίες αυτές βρίσκονται στα σύνορα, εκεί όπου ο έλεγχος είναι ο πιο αποτελεσματικός. Επιπλέον, ορισμένες έχουν αποκτήσει μια πραγματική εμπειρία στον τομέα αυτόν. Άλλωστε, είναι σε θέση να ελέγχουν όχι μόνο τα ρευστά διαθέσιμα αλλά και τα εμπορεύματα αξίας, τα οποία αποτελούν υποκατάστατο των ρευστών διαθεσίμων.

(2) Εξάλλου οι τελωνειακές υπηρεσίες είναι ήδη εξοικειωμένες με τη διεθνή συνεργασία και ιδίως με την ανταλλαγή πληροφοριών κατ΄εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 515/97 του Συμβουλίου της 13ης Μαρτίου 1997 περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων[4] και της Σύμβασης η οποία καταρτίζεται βάσει του άρθρου K.3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, περί αμοιβαίας συνδρομής και συνεργασίας μεταξύ των τελωνειακών υπηρεσιών[5].

---

1 ΕΕ C
2 ΕΕ C
3 ΕΕ C
4 ΕΕ L 82, 22.3.1997, σ. 1.
5 ΕΕ C 24, 23.1.1998, σ. 2.

(3) Επίσης, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι συμπληρωματικές πρωτοβουλίες άλλων διεθνών φορέων. Έτσι, στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ, ιδίως η σύσταση αριθ. 22 της Ομάδας Διεθνούς Χρηματοπιστωτικής Δράσης καλεί τα κράτη να θεσπίσουν μέτρα για τον εντοπισμό των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων.

(4) Η εφαρμογή της τελωνειακής συνεργασίας καθίσταται αναγκαία από το γεγονός ότι ένα μέρος μόνο των πράξεων νομιμοποίησης εσόδων υποβάλλεται σήμερα στο μηχανισμό που έχει θεσπιστεί με την οδηγία 91/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 10ης Ιουνίου 1991 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες[6] η οποία εφαρμόζεται μόνο στους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, τα πιστωτικά ιδρύματα και ορισμένα επαγγέλματα.

(5) Η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα σημαντικά χρηματικά ποσά ύποπτης προέλευσης, τα οποία εισέρχονται και εξέρχονται στην Κοινότητα, να διαφεύγουν αυτό το μηχανισμό ανίχνευσης. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη έχουν εφοδιαστεί το καθένα με νομικά μέσα τα οποία επιτρέπουν στις τελωνειακές τους υπηρεσίες να προβαίνουν σε έλεγχο των ποσών αυτών, χωρίς οι πρωτοβουλίες αυτές να έχουν ενταχθεί στο πλαίσιο της Κοινότητας. Αντίθετα, άλλα κράτη μέλη δεν διαθέτουν παρόμοια μέσα. Συνεπώς, η πιθανότητα ανίχνευσης ξεπλύματος χρημάτων ποικίλλει ανάλογα με το κράτος μέλος μέσω του οποίου εισάγονται τα εν λόγω χρηματικά ποσά. Αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής είναι η αποδυνάμωση της ποιότητας της προστασίας έναντι της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης.

(6) Συνεπώς, θα πρέπει, με βάση το προαναφερθέν άρθρο 135 της Συνθήκης, το οποίο καθιερώνει εφεξής ρητά την τελωνειακή συνεργασία, να συμπληρωθούν οι ήδη υπάρχουσες νομοθετικές διατάξεις, με την προσφυγή στους μηχανισμούς τελωνειακής συνεργασίας. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει, αφενός, να εναρμονιστούν οι μέθοδοι ελέγχου που προβλέπουν οι εθνικές νομοθεσίες και, αφετέρου, να δοθεί σε όλες τις τελωνειακές υπηρεσίες της Κοινότητας η δυνατότητα συγκέντρωσης πληροφοριών, σε περίπτωση που ποσά ρευστών διαθεσίμων του ύψους που προβλέπεται στην οδηγία 91/308/ΕΟΚ εισέρχονται ή εξέρχονται από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας. Με τα δεδομένα αυτά, η επιβολή της υποχρέωσης δήλωσης αποτελεί την πλέον κατάλληλη μέθοδο για τη συγκέντρωση αυτού του είδους των πληροφοριών. Οι εν λόγω πληροφορίες προορίζονται, σε περίπτωση που υπάρχουν υπόνοιες, να διαβιβαστούν στις αρχές οι οποίες συντονίζουν την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρημάτων, δυνάμει της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ.

(7) Κατά συνέπεια, θα πρέπει να θεσπιστεί η αρχή της υποχρέωσης δήλωσης των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων στα εξωτερικά σύνορα. Η αρχή αυτή αποτελεί πράγματι το πλέον αποτελεσματικό μέσο για τον έλεγχο των πράξεων οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε καταστρατήγηση των κανόνων, κοινοτικών και εθνικών, που ισχύουν στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων. Ωστόσο, για να επικεντρωθεί η δράση των αρχών στις σοβαρές περιπτώσεις ξεπλύματος παράνομου χρήματος, θα πρέπει να υπόκεινται σε υποχρέωση δήλωσης μόνο οι κινήσεις ποσών ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ.

---

[6] ΕΕ L 166, 28.6.1991, σ. 77, οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2001/97/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 344, 28.12.2001, σ. 76).

(8) Επίσης πρέπει να καθορίζεται ο τύπος της υποχρέωσης δήλωσης, και τούτο επί ποινή ακυρότητας. Πράγματι, επιβάλλοντας τη χρησιμοποίηση ενός ενιαίου εντύπου, οι τελωνειακές υπηρεσίες θα επιτύχουν μια καλύτερη συνέργεια και μια ευκολότερη ανταλλαγή πληροφοριών. Δεδομένου του προληπτικού σκοπού και του κατασταλτικού χαρακτήρα της, η δήλωση δεν μπορεί να υποβάλλεται μετά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων. Θα πρέπει συνεπώς να καθορίζεται η στιγμή διεξαγωγής της. Τέλος, θα πρέπει να διευκρινίζεται ότι η υποχρέωση δήλωσης επιβάλλεται στα πρόσωπα που μεταφέρουν το συγκεκριμένο ποσό, ανεξάρτητα από το αν τα πρόσωπα αυτά είναι κύριοι του ποσού ή όχι.

(9) Είναι απαραίτητο να δοθούν οι ορισμοί που είναι αναγκαίοι για την ομοιόμορφη ερμηνεία του κανονισμού. Ο ορισμός των "αρμοδίων αρχών" αποσκοπεί στο να συμπεριλάβει όχι μόνο τις τελωνειακές υπηρεσίες, οι οποίες κατά κύριο λόγο είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, αλλά και τις υπηρεσίες οι οποίες, αν και μη τελωνειακές, συμβάλλουν στην εφαρμογή του κανονισμού, ανάλογα με την αποστολή τους και τη διοικητική τους οργάνωση η οποία είναι ιδιαίτερη σε κάθε κράτος μέλος. Η διατύπωση αυτή αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες μη τελωνειακές υπηρεσίες (αστυνομία, φύλακες συνόρων, κ.λπ.) θα μπορούν να παραλαμβάνουν και να ελέγχουν τις δηλώσεις αυτές. Εξάλλου, ο ορισμός των ρευστών διαθεσίμων αποσκοπεί στο να συμπεριλάβει το σύνολο των ανταλλάξιμων στοιχείων ενεργητικού.

(10) Όσον αφορά τον γεωγραφικό προσδιορισμό του πεδίου εφαρμογής σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης, και ιδίως του άρθρου 299, παράγραφος 3, παράγραφος 4 και παράγραφος 6 στοιχείο γ), η οδηγία 91/308/ΕΟΚ δεν εφαρμόζεται σε ορισμένα ευρωπαϊκά κράτη ή εδάφη, όπως το Μονακό, οι Αγγλονορμαδικές νήσοι και η νήσος Μαν. Ως εκ τούτου, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον κίνδυνο ξεπλύματος χρήματος, ο οποίος θα υφίσταται στα κράτη και εδάφη αυτά και να προβλεφθεί γι'αυτά ένα ειδικό καθεστώς. Η δήλωση σ'αυτά είναι υποχρεωτική, τόσο κατά την είσοδο όσο και κατά την έξοδο, ανεξαρτήτως του αν η συγκεκριμένη κίνηση πραγματοποιείται με την υπόλοιπη Κοινότητα ή με τρίτη χώρα.

(11) Είναι αναγκαίο, προκειμένου ο παρών κανονισμός να συμβαδίζει με το δίκαιο που ισχύει ήδη για το ξέπλυμα χρημάτων, να θεσπιστεί η αρχή της αυτοδίκαιης διαβίβασης των πληροφοριών που συγκεντρώνονται κατά τον έλεγχο. Στις εν λόγω πληροφορίες πρέπει να έχουν πρόσβαση οι τελωνειακές υπηρεσίες του κράτους μέλους διαμονής αφενός και, ανάλογα με την περίπτωση, του κράτους μέλους προέλευσης ή προορισμού, καθώς και οι αρχές των ιδίων κρατών μελών οι αρμόδιες για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρημάτων. Ενδεχομένως, οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να διαβιβάζονται και στην Επιτροπή. Επίσης, θα πρέπει να προβλέπεται η διαβίβαση ορισμένων πληροφοριών σε περίπτωση που υπάρχουν υπόνοιες για επαναλαμβανόμενες κινήσεις ποσών ρευστών διαθεσίμων ύψους κατώτερου από το καθορισμένο όριο.

(12) Οι τελωνειακές υπηρεσίες πρέπει να διαθέτουν τις εξουσίες που είναι αναγκαίες για την αποτελεσματική εφαρμογή του ελέγχου.

(13) Οι εξουσίες των τελωνειακών αρχών πρέπει να συμπληρωθούν με την υποχρέωση των κρατών μελών να θεσπίσουν κυρώσεις. Ωστόσο, θα πρέπει να προβλεφθούν μόνο οι κυρώσεις που επιβάλλονται λόγω μη δήλωσης, και όχι οι κυρώσεις για πράξεις ξεπλύματος χρήματος, οι οποίες ενδεχομένως αποκαλύπτονται κατά τον τελωνειακό έλεγχο που εφαρμόζεται στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου κανονισμού. Αν και είναι

αναγκαίο να υπάρχουν πραγματικά αποτρεπτικές κυρώσεις, εντούτοις, θα πρέπει εξίσου να καθοριστεί και το ανώτατο όριο των ποινών. Η απουσία ορίου θα επέτρεπε στα κράτη μέλη να επιβάλλουν τόσο υψηλά πρόστιμα ώστε αυτά να αποτελούν κατάφωρη παραβίαση, ακόμα και άρση, της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων.

(14) Στην περίπτωση κινήσεων ρευστών διαθεσίμων που συνδέονται με την τρομοκρατία, πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα διαβίβασης των συγκεντρωθεισών πληροφοριών σε τρίτες χώρες, υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

(15) Ο παρών κανονισμός δεν θίγει ουδόλως την εφαρμογή των γενικών ή ειδικών κοινοτικών κανόνων διοικητικής συνεργασίας, κυρίως στον τελωνειακό τομέα ή στον τομέα προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας, ιδίως όταν οι κανόνες αυτοί μπορούν να βελτιώσουν ή να ενισχύσουν τον παρόντα μηχανισμό διοικητικής συνεργασίας.

(16) Δεδομένου ότι ο στόχος του παρόντος κανονισμού, δηλαδή η ενίσχυση της τελωνειακής συνεργασίας με σκοπό την καταπολέμηση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος, δεν μπορεί, εκ των πραγμάτων, να επιτευχθεί κατά τρόπο ικανοποιητικό από τα κράτη μέλη, εάν αυτά ενεργούν μεμονωμένα, και συνεπώς μπορεί - λόγω των διεθνικών διαστάσεων του φαινομένου του ξεπλύματος χρημάτων στην εσωτερική αγορά - να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα έχει τη δυνατότητα να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως αυτή διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, ο κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.

(17) Η παρούσα πράξη σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που έχουν αναγνωριστεί ιδίως από το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1
Υποχρέωση δήλωσης

1. Κάθε φυσικό πρόσωπο που εισέρχεται ή εξέρχεται από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας και μεταφέρει ποσό ρευστών διαθεσίμων ίσο ή μεγαλύτερο των δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ υπόκειται σε υποχρέωση δήλωσης υπό τους όρους που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

   Κάθε φυσικό πρόσωπο που εισέρχεται ή εξέρχεται από τμήματα του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας στα οποία δεν εφαρμόζεται η οδηγία 91/308/ΕΟΚ και μεταφέρει ποσό ρευστών διαθεσίμων ίσο ή μεγαλύτερο των δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ υπόκειται στην εν λόγω υποχρέωση δήλωσης.

2. Η υποχρέωση δήλωσης πληρούται εφόσον το φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 έχει συμπληρώσει και παραδώσει το έντυπο δήλωσης που παρατίθεται στο παράρτημα στο τελωνείο του κράτους μέλους μέσω του οποίου εισήλθε ή εξήλθε από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας ή από τα τμήματα του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας στα οποία δεν εφαρμόζεται η οδηγία 91/308/ΕΟΚ.

Εξάλλου, η υποχρέωση δήλωσης πληρούται μόνο στη περίπτωση που οι πληροφορίες είναι ακριβείς και πλήρεις.

Άρθρο 2
Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

1. «*τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας*»: το έδαφος των κρατών μελών τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου[7],

2. «*αρμόδιες αρχές*»: οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών καθώς και οι άλλες αρχές που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού,

3. «*ρευστά διαθέσιμα*»:

   (α) τα μετρητά (χαρτονομίσματα, κέρματα),

   (β) οι ταξιδιωτικές επιταγές/ταχυδρομικές επιταγές,

   (γ) οποιοδήποτε χρηματοπιστωτικό ή νομισματικό μέσο, ανώνυμο ή στον κομιστή, ανεξαρτήτως εκδότου, το οποίο μπορεί να μετατραπεί σε μετρητά, ιδίως κινητές αξίες και άλλους χρεωστικούς τίτλους.

Άρθρο 3
Κοινοποίηση πληροφοριών

1. Στην περίπτωση που οι ενδείξεις ή οι περιστάσεις οδηγούν στην υπόθεση ότι τα ρευστά διαθέσιμα που μεταφέρονται χρησιμεύουν για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, οι πληροφορίες που λαμβάνονται κατά τη στιγμή της δήλωσης η οποία προβλέπεται στο άρθρο 1 ή κατά τον έλεγχο που ενδεχομένως επακολουθήσει, διαβιβάζονται αυτοδικαίως, αφενός, στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους διαμονής του προσώπου που αναφέρεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, και, αφετέρου, στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους μέσω του οποίου εισήλθε ή εξήλθε από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας.

   Επιπλέον, οι πληροφορίες διαβιβάζονται στις εθνικές αρχές οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 6 της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ και οι οποίες είναι υπεύθυνες για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρημάτων στο κράτος μέλος μέσω του οποίου το εν λόγω πρόσωπο εισήλθε ή εξήλθε από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας.

   Όταν οι πράξεις νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες φαίνεται να αφορούν προϊόν απάτης ή οποιασδήποτε άλλης παράνομης δραστηριότητας που θίγει τα οικονομικά συμφέροντα της Κοινότητας, οι εν λόγω πληροφορίες διαβιβάζονται και στην Επιτροπή.

---

[7] ΕΕ L 302, 19.10.1992, σ. 2.

2. Στην περίπτωση που οι ενδείξεις ή οι περιστάσεις αποκαλύπτουν ότι για τη διευκόλυνση πράξεων νομιμοποίησης εσόδων ποσά ρευστών διαθεσίμων μικρότερα από το όριο που καθορίζεται στο άρθρο 1 μεταφέρονται κατ'επανάληψη από ένα φυσικό πρόσωπο που εισέρχεται ή εξέρχεται από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας ή από τμήματα του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας στα οποία δεν εφαρμόζεται η οδηγία 91/308/ΕΟΚ, το όνομα του προσώπου αυτού, η υπηκοότητά του, ο αριθμός κυκλοφορίας του χρησιμοποιηθέντος μεταφορικού μέσου καθώς και οι προαναφερθείσες ενδείξεις και περιστάσεις μπορούν επίσης να διαβιβαστούν στις αρμόδιες αρχές και -υπό τις ίδιες προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1- στην Επιτροπή.

3. Οι διατάξεις των τίτλων V και VI του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 515/97 εφαρμόζονται *τηρουμένων των αναλογιών* στη διαβίβαση των πληροφοριών που συγκεντρώνονται κατ'εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 4
Εξουσίες των αρμοδίων αρχών

Για τον έλεγχο της τήρησης της υποχρέωσης δήλωσης, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 1, οι αρμόδιες αρχές έχουν την εξουσία - ακόμα κι όταν δεν υπάρχουν προηγούμενες ενδείξεις που να δημιουργούν υπόνοιες για τη διάπραξη παράβασης - να υποβάλλουν σε έλεγχο τα πρόσωπα και τις αποσκευές τους, να ανακρίνουν τα πρόσωπα σχετικά με την προέλευση των ρευστών διαθεσίμων που ανακαλύφθηκαν κατά τον έλεγχο, και να αποφασίζουν την δέσμευση, δια της διοικητικής οδού, των εν λόγω χρηματικών ποσών.

Η διάρκεια της δέσμευσης αυτής δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις εργάσιμες ημέρες, χρονικό διάστημα το οποίο μπορεί να παραταθεί κατ'εφαρμογή του εθνικού δικαίου. Σε κάθε περίπτωση, η διάρκεια αυτή πρέπει να περιορίζεται αυστηρά στις ανάγκες της έρευνας.

Άρθρο 5
Κυρώσεις

1. Με την επιφύλαξη των κυρώσεων που εφαρμόζονται σε περίπτωση νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, να κινείται διαδικασία κατά των υπευθύνων, όταν διαπιστωθεί, ιδίως κατόπιν σχετικού ελέγχου ή επιθεώρησης που πραγματοποιείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, ότι δεν έχει εκπληρωθεί η υποχρέωση δήλωσης που προβλέπεται στο άρθρο 1.

   Η εν λόγω διαδικασία πρέπει να είναι τέτοιας φύσεως, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, ώστε να παράγει αποτελέσματα κατ'αναλογία προς τη σοβαρότητα της παράβασης λόγω μη δήλωσης ή ανακριβούς δήλωσης, κατά τρόπο ώστε να αποθαρρύνονται αποτελεσματικά άλλες παραβάσεις του ιδίου είδους.

2. Το ύψος των προστίμων που προκύπτουν από τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα τέταρτο του ύψους του μεταφερόμενου ποσού.

3. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή, το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2003, τις ποινές που επιβάλλονται στις περιπτώσεις μη τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την δήλωση.

Άρθρο 6
Σχέσεις με τις τρίτες χώρες

1. Όταν οι ενδείξεις ή οι περιστάσεις οδηγούν στην υπόθεση ότι τα μεταφερόμενα ρευστά διαθέσιμα χρησιμεύουν σε πράξεις νομιμοποίησης εσόδων, οι οποίες γίνονται από τρομοκρατικές ομάδες ή προς όφελος αυτών, οι πληροφορίες που λαμβάνονται κατ'εφαρμογή του παρόντος κανονισμού μπορούν να γνωστοποιηθούν σε τρίτη χώρα, με τη σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων αρχών που παρέχουν τις πληροφορίες αυτές και σύμφωνα με τις εσωτερικές τους διατάξεις περί διαβιβάσεως δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες.

2. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών με τρίτες χώρες, στο πλαίσιο της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής, εφόσον αυτό έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ομαλή λειτουργία της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες δυνάμει του παρόντος κανονισμού και εφόσον οι εν λόγω πληροφορίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 7
Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο *Για το Συμβούλιο*

Ο Πρόεδρος *Ο Πρόεδρος*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΝΤΥΠΟ ΔΗΛΩΣΗΣ

Δηλώνω ότι μεταφέρω τα ποσά, τίτλους ή αξίες που απαριθμούνται κατωτέρω, των οποίων το συνολικό ύψος είναι ίσο ή μεγαλύτερο από 15 000 ευρώ.

ΕΙΔΟΣ ΔΗΛΩΣΗΣ	ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	Ναι/Όχι **(*)**		
	ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΟΔΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	Ναι/Όχι **(*)**		
Ο ΔΗΛΩΝ/ Η ΔΗΛΟΥΣΑ	ΕΠΩΝΥΜΟ + ΟΝΟΜΑ			
	Διεύθυνση (κύρια κατοικία)			
	Υπηκοότητα			
	Ημερομηνία γεννήσεως			
	Τόπος γεννήσεως			
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΟΧΟΥ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (σε περίπτωση μεταφοράς υπέρ τρίτου)	ΕΠΩΝΥΜΟ + ΟΝΟΜΑ			
	Διεύθυνση (κύρια κατοικία)			
	Υπηκοότητα			
ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	ΕΠΩΝΥΜΟ + ΟΝΟΜΑ			
	Διεύθυνση (κύρια κατοικία)			
	Υπηκοότητα			
		(*)	**ΠΟΣΟ**	**ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ**
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΤΩΝ ΠΟΣΩΝ ΤΙΤΛΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΩΝ:	Χαρτονομίσματα, κέρματα	Ναι/Όχι		
	Ταξιδιωτικές επιταγές/ταχυδρομικές επιταγές	Ναι/Όχι		
	Οποιοδήποτε άλλο χρηματοπιστωτικό ή νομισματικό μέσο, ανώνυμο ή στον κομιστή, όπως κινητές αξίες και άλλοι χρεωστικοί τίτλοι	Ναι/Όχι		
		ΣΥΝΟΛΟ	**(σε ευρώ)**	
ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		. . .		
ΔΙΑΔΡΟΜΗ	Χώρα καταγωγής/κράτος μέλος εκκίνησης			
	Χώρα προέλευσης/κράτος μέλος εξόδου			
	Κράτος μέλος/χώρα τελικού προορισμού			
ΤΡΟΠΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ	Ναι/Όχι		
	ΔΙΑ ΘΑΛΑΣΣΗΣ	Ναι/Όχι		
	ΟΔΙΚΩΣ	Ναι/Όχι		
	ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ	Ναι/Όχι		

(*) Διαγράφεται ό,τι δεν ισχύει.

Σε περίπτωση ανακριβών ή ελλιπών πληροφοριών, ο υπογράφων θεωρείται ότι δεν τήρησε την υποχρέωση δήλωσης.

Τόπος, ημερομηνία και υπογραφή …….